

‘God heeft nog wat met ons voor’

Minister-generaal franciscanen Michael PERRY laat orde in Vlaanderen niet zomaar los

- ▶ Oppert mogelijkheid van internationale gemeenschap
- ▶ Franciscus' charisma spreekt ook vandaag jongeren aan
- ▶ Franciscanerorde straks zelf weer één?

Erik DE SMET

Michael Perry, minister generaal (algemene overste) van de 13.000 franciscanen wereldwijd, heeft wat van Franciscus van Assisi, zijn heilige voorganger. Met hem heb je meteen contact. Ruim tien jaar lang was de Amerikaan aan de slag in Congo. Veel Belgische missionarissen kennen hem dan ook goed.

Al tijdens Franciscus' leven bereiken minderbroeders Vlaanderen. Franciscanen vormden weliswaar niet de grootste groep religieuzen in ons land – jezuïeten en broeders van de christelijke scholen waren talrijker – maar ze kunnen er bogen op een lange geschiedenis. Ooit hadden ze in onze contreien meer dan twintig kloosters. Telde omstreeks 1960 de Vlaamse franciscanenprovincie 750 leden, vandaag geen tachtig. De ene gemeenschap na de andere hield het voor bekeken. Nog vier kloosters en huizen zijn er: Leuven, Sint-Truiden, Hasselt en Antwerpen. Sinds 2013 vormen de Vlaamse minderbroeders geen zelfstandige provincie meer, maar zijn ze afhankelijk van Nederland. En toch zijn de Vlaamse minderbroeders ervan overtuigd dat de spiritualiteit van Franciscus nieuwe wegen zal blijven vinden.

Precies daarover had de minister-generaal het in Sint-Truiden met zijn Vlaamse confraters. „Ik kan toch niet toestaan dat het franciscaanse leven hier verdwijnt”, zegt hij ons lachend. „Het eerste wat ik mijn Europese medebroeders wil zeggen, is dat ze als orde moeten leven, niet sterven. Het tweede: kom in beweging en trek naar de rand van de samenleving. Het leven van Jezus' leerlingen is op weg gaan en dialogeren met alle mensen, ongeacht religie, levensstaat of seksuele identiteit. Volgens ons charisma is iedereen door God aanvaard, ook de ongelovigen.”

Een van de opmerkelijkste suggesties die broeder Michael in Sint-Truiden deed, is die van een internationale broedergemeenschap in Vlaanderen. Nieuw is dat niet, ook kapucijnen en scheutisten experimenteren ermee. „De Vlaamse minderbroeders mogen gerust erkennen dat ze het niet langer in hun eentje

„Het gaat niet om een religieuze identiteit, maar om het hart van God”

kunnen”, zegt Michael Perry. „We geloven dat God nog wat met ons voor heeft in Vlaanderen. Tien jaar lang was ik actief in Congo, omdat Vlamingen er in 1975 mijn Amerikaanse medebroeders om hulp hadden gevraagd. Zij waren te weinig talrijk, maar geloofden rotsvast in een toekomst voor de missie in Congo. En terecht, zo bleek later. Waarom kan zo iets ook niet hier?”

Broeder Michael droomt van een pelgrimerende Kerk, waarin de minderbroeders pelgrims bij uitstek zijn. In Vlaanderen

ziet hij dan ook vele kansen: zinzzoekers, gekwetste mensen, immigranten, islamitische Belgen. Trok Franciscus niet persoonlijk naar de moslims? Niet te verwonderen dat de figuur nog steeds inspireert.

„Franciscus spreekt ook niet-katholieken aan”, zegt Michael Perry. „Omdat het bij hem in wezen niet gaat om religieuze identiteit, maar om het hart van God, om aanvaarding van elkaar en verzoening. God wil geen vijandigheid onder mensen, leerde Franciscus. God wil broederlijkheid. En over dat laatste moet je niet teveel praten, je moet het vooral beleven. Ik ben ervan overtuigd dat dat perspectief nog steeds jongeren prikkelt. De Kerk legde lange tijd liever regels op dan dat ze mensen ten diepste beluisterde. Daarin faalde ze dan ook. Sint-Franciscus brengt ons naar de mensen.”

Voor Michael Perry is dat de kern van het bruine habijt van de minderbroeders: gesprek en ontmoeting bewerken. Zelf wil hij eenwording bewerken van de drie takken van de minderbroeders: franciscanen, conventuelen en kapucijnen. „In 2017 is het vijfhonderd jaar geleden dat de paus een ernstig conflict in de orde oploste door ze op te splitsen. Na al die eeuwen is het tijd voor verzoening en vrede. En de vraag mag gesteld worden: kunnen we niet opnieuw één orde worden? In 2018 fuseerden de drie Romeinse universiteiten. Hier, in Sint-Truiden, is er een Minderbroederstraat en een Capucijnenstraat. Franciscus nodigt ons uit om op het kruispunt te gaan staan.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Uit vrije wil

„ Ze zijn met 1,8 miljoen en ze zijn samen 221,2 miljoen uur per jaar beschikbaar voor de samenleving. In ruil verwachten ze geen enkele vergoeding, uw glimlach is hun grootste beloning. Je kunt ze niet in één hokje stoppen, want ze zijn even vaak man als vrouw, van jong tot oud. Als ze niet bestonden, zouden we 130.000 mensen voltijds in dienst moeten nemen. U ziet ze dagelijks rondom u en u kent hen persoonlijk. Meer nog, de kans is groot dat u er zelf een bent. Het zijn vrijwilligers en ze zijn onvervangbaar.

De lof van de vrijwilligers werd natuurlijk al vaak gezongen. Nooit eerder werd echter zo scherp in kaart gebracht wie ze zijn en wat ze doen. Samen met de universiteiten van Gent en Luik maakte de Koning Boudewijnstichting recentelijk een haarscherpe analyse van het vrijwilligerswerk in ons land. Wat we al lang intuïtief aanvoelden, krijgt daardoor een wetenschappelijke bevestiging: vrijwilligers zijn een onmisbare pijler voor onze samenleving.

Iedereen die actief is in een sportclub, bij een sociaal-culturele vereniging of elders in het brede middenveld weet hoezeer die organisaties worden gedragen door mensen die zich vrijwillig en onbetaald inzetten. Ze doen dat met hart en ziel. Hun energie wekt bewondering en verzet bergen. Ze combineren hun vrijwilligerswerk bovendien vaak met studies, een baan, zorg voor kinderen of kleinkinderen en soms zelfs met nog andere vrijwillige activiteiten. In het Engels bestaat daar een treffende uitdrukking voor: „If you want something done, ask a busy person.” Als je iets gedaan wilt krijgen, vraag het dan aan iemand die het al druk heeft. Wellicht vindt u dat herkenbaar?

Hoe dan ook, neem het vrijwilligerswerk weg en de samenleving komt tot stilstand. Dat geldt ook voor de Kerk. De lijst van vrijwilligers in onze lokale geloofsgemeenschappen is eindeloos. Ze zijn misdienaar of verrichten kosterwerk, zingen in het koor of bespelen het orgel, gaan met de schaal rond of delen mee de communie uit, geven catechese aan communicanten en vormelingen, bereiden mensen voor op doopsel of huwelijk, zetelen in de kerkfabriek en beheren de centen van de gemeenschap. En dan vergeet ik vast nog heel wat categorieën, mijn excuses daarvoor. U moet misschien zelf eens in uw eigen parochie alle mensen tellen die een vorm van vrijwilligerswerk verrichten. Opgepast, u zult er een tijdje zoet mee zijn. Onlangs riep mijn eigen parochie alle (kandidaat-)vrijwilligers op een doorweekse avond bijeen. Liefst veertig mensen daagden op, tien anderen lieten weten dat ze beschikbaar waren. Er schuilt soms meer leven onder onze kerktorens dan we in een pessimistisch moment durven te vermoeden.

Deze week plaatst KERK & leven de vrijwilligers in het zoeklicht. In ons Dossier zetten we de belangrijkste conclusies van de Koning Boudewijnstichting op een rij, maar we focussen vooral op de mensen achter de cijfers. We zochten vijf prachtexemplaren op en vertellen u hoe zij zich belangeloos voor anderen inzetten. Het zijn mooie mensen, die op een fantastische manier door het leven gaan.

Uit hun verhalen leren we dat de cijfers, hoe indrukwekkend ook, slechts het halve verhaal vertellen. Want wat andere onderzoeken al eerder onthulden, ontdekten wij opnieuw in onze contacten: vrijwilligers staan veel positiever in het leven. Pessimisme en doemdenken staan niet in hun woordenboek. Ze geloven in de samenleving en in hun medemens. Problemen zijn voor hen geen doodlopende straat, maar obstakels die je uit de weg kunt ruimen. Ze zijn minder vatbaar voor extremistische of populistische ideeën. Egoïsme en egocentrisme zijn niet aan hen besteed, want ze zien zichzelf als deel van een bredere gemeenschap. Kortom, vrijwilligerswerk is niet alleen gunstig voor de samenleving, maar ook voor de vrijwilliger zelf. Hij of zij wordt er gelukkiger van, staat op een gezondere manier in het leven. Een krachtiger argument om zelf de handen uit te mouwen te steken, is nauwelijks denkbaar.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

Michael Perry (met stola), de huidige opvolger van Franciscus van Assisi. © Franciscanen